

LĪDZĪBAS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mk. 4:1–34, Jēk. 1:21, Jes. 6:1–13, Ps. 104:12, Dan. 4:10–12.

ATMIŅAS PANTS:

“Un Viņš tiem sacīja: ‘Ievērojiet, ko jūs dzirdat. Ar kādu mēru jūs mērojat, mēros jums un pieliks jums vēl klāt. Jo, kam ir, tam dos; un, kam nav, tam atņems arī to, kas tam ir’” (Mk. 4:24, 25).

Šīs nedēļas pētījuma tēma ir līdzības Mk. 4. nodaļā.

Marka evaņģēlijā ir vismazāk līdzību no visiem sinoptiskajiem – Mateja, Marka un Lūkas – evaņģēlijiem.

Daudzus gadus zinātnieki ir strīdējušies par Jēzus līdzību nozīmi un interpretāciju: kā tās skaidrot, ko tās nozīmē, kāpēc Jēzus tās izmantoja, kādas mācības ar tām bija paredzēts atklāt un vai tās ir jāuztver burtiski, vai arī tās bija tīri alegorija un tā tālāk.

Acīmredzot visus šos jautājumus šīs nedēļas nodarbībā mēs neatrisināsim. Tā vietā mēs aplūkosim un Dieva žēlastībā sapratīsim, ko Jēzus gribēja ar šīm līdzībām pateikt.

Mk. 4. nodaļā ir tikai piecas līdzības – sējējs, lukturis, mērs, augošā sēkla un sinepju sēklas. Lielākā nodaļas daļa ir veltīta līdzībai par sējēju. Vispirms tiek izstāstīta līdzība, pēc tam tiek dots līdzības iemesls un tad līdzības skaidrojums. Šis trīs soļu modelis būs svētdienas, pirmdienas un otrdienas pētījumos. Savukārt trešdien un ceturtdien tiks aplūkotas pārējās līdzības.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 27. jūlijā.

Līdzība par sējēju

lzlasi Mk. 4:1–9. Kādas ir dažādās augsnes, un kas notiek ar sēklu, kad tajās iekrīt?

Lasot evaņģēlijos Jēzus līdzības, cilvēki bieži vien vēlas ātri pāriet pie Jēzus sniegtās interpretācijas. Galu galā vai tas nav šo stāstu mērķis – mācīt kādu garīgu patiesību kristīgai dzīvei? Jā, bet Jēzus dažreiz līdzību nepaskaidro, izsakot vien īsus komentārus, piemēram, “Dieva valstība ir līdzīga” vai “Kam ir ausis dzirdēt, tas lai dzird”.

Līdz ar to ir labi apstāties un vienkārši analizēt pašu stāstu, lai uztvertu virzienu, uz kuru norāda dažādie stāstījuma elementi. Šādi analizējot līdzību par sējēju, rodas dažādas idejas. Sēklas ir vienādas, bet iekrīt četrās dažādās augsnēs. Augsnes tips lielā mērā ietekmē sēklu iznākumu. Viena nepārtraukta stāsta vietā līdzība patiesībā ir četri atsevišķi stāsti, kas tiek pabeigti katrs savā vidē. Ar katru nākamo stāstu pagarinās stāsta nobeiguma laiks.

Sēklu, kas nokrīt uz ceļa, putni apēd nekavējoties. “Un notika, sējot cita sēkla krita ceļmalā, un putni nāca un to apēda” (Mk. 4:4).

Sēklai, kas nokrīt uz akmeņainas zemes, ir nepieciešamas dažas dienas vai nedēļas, lai sasniegtu savu neveiksmīgo iznākumu, tostarp saules apdegumu.

Sēklai, kas iekrīt nezālēs, ir vajadzīgs ilgāks laiks, lai sasniegtu savu neproduktīvo galu, kamēr to nosmacē ērkšķi.

Sēkla, kas iekrīt labā augsnē, izdzīvo visilgāk, domājams, visu augšanas sezonu, kā tas notiek normālas labības augšanas un nobriešanas gadījumā.

Trīs no stāstiem ir par neveiksmi; tikai pēdējais ir par panākumiem, labu, bagātīgu ražu. Stāstu garums, arvien ilgāks laika periods katram nākamajam stāstam un fakts, ka tikai viens stāsts ir par panākumiem, norāda uz risku piedzīvot neveiksmi, toties veiksmes iznākums ir bagātīgs.

Šķiet, ka līdzība norāda uz mācekļības cenu un ar to saistītajiem riskiem, toties sekšana Jēzum sniedz bagātīgu atlīdzību.

Kādas ir citas garīgās mācības, ko varam mācīties no dabas? _____

Jēzus skaidrojums

Jēzus bija izstāstījis līdzību, nesniedzot tūlītēju paskaidrojumu. Saskaņā ar Mk. 4:1 Jēzus to runāja “lielam pulkam”. Tikai vēlāk mazākai grupai (Mk. 4:10) Viņš paskaidroja, ko līdzība nozīmē.

Izlasi Mk. 4:13–20. Kā Jēzus skaidroja līdzību par sējēju? _____

Jēzus skaidro līdzību, identificējot stāsta ārējos elementus, kurus apzīmē vairākas stāsta detaļas. Interpretācija norāda, ka stāsts ir brīva alegorija ar atsaucēm uz reālo pasauli, bet ne vienmēr uz katru detaļu.

Jēzus identificē sēklu kā “vārdu”. Tas attiecas uz Dieva Vārdu, īpaši uz Jēzus sludināto. Jēk. 1:21 teikts: “Tāpēc, nolikdami visu netirību un lielo ļaunprātību, lēnprātībā saņemiet iedēstīto vārdu, kas var izglābt jūsu dvēseles.”

Dažādas augsnes ir dažāda veida klausītāji. Jēzus skaidrojumā Vārdu dzird ikviens; tas ir, sēkla iekrīt visu tipu augsnēs, taču atšķiras sēklas uzņemšana. Ceļmalas augsne ir cieta, un putni sēklas uzknābā. Jēzus to saista ar to, ka sātans atņem patiesību. Savukārt akmeņainai augsnei nav dziļuma. Jēzus to saista ar cilvēkiem ar seklām saistībām; viņi nav rēķinājušies ar mācekļības cenu. Tikmēr nezāļaina augsne sēklu nomāc. Jēzus paskaidro, ka Dieva Vārdu noslāpē dzīves rūpes un alkatība. Bet labā augsne ir tie, kas dzird Vārdu un to pieņem, sēkla aug un nes bagātīgu ražu.

Visgarākie skaidrojumi ir par akmeņaino un nezāļaino augsni. Raksturojot klinšainās zemes klausītājus, Jēzus norāda uz kontrastējošiem elementiem – viņi ar prieku uztver Vārdu, bet ir īslaicīgi mācekļi. Kad nāk vajāšanas, viņi atkrīt. Nezāļu pārņemtās augsnes klausītāji ir pretēji. Viņi atkrīt nevis grūtu, bet gan labu apstākļu dēļ – viņu uzmanības centrā ir pasaules lietas, nevis Dieva valstība. Viņu rūpes un raizes ir saistītas ar to, ko piedāvā pasaule.

Pārdomājiet savu dzīvi. Vai jūsu dzīves ceļā iezogas kādas īpašības no akmeņainās vai nezāļainās augsnes? Tas var notikt viltīgākos veidos, nekā jūs domājat. Ko jūs varat darīt, lai no tā izvairītos? _____

Līdzību iemesls

Lasīsi Mk. 4:10–12. Kāpēc Jēzus mācīja līdzībās? _____

Lasot pavirši šos pantus, rodas iespaids, ka Jēzus mācīja līdzībās, lai svešiniekus atstātu tumsā. Taču šāda perspektīva nesaskan ar Jēzus darbībām citviet Marka evaņģēlijā. Mk. 3:5, 6 Jēzus skumst par reliģisko vadītāju cietajām sirdīm. Mk. 3:22–30 rakstu mācītāju argumentus Jēzus uztver nopietni un sīki izskaidro, kāpēc tie maldās. Mk. 12:1–12 reliģiskie vadītāji saprot, ka Jēzus līdzība par viņa dārzniekiem ir par viņiem. Tas patiesībā ir brīdinājums par to, kur virzās viņu sazvērestība pret Viņu un kādas briesmīgas sekas tam būs. Ja Viņš par tiem nerūpētos, Viņš tos nebrīdinātu. Līdz ar to Jēzus vārdi Marka evaņģēlija 4. nodaļā ir jāizpēta dziļāk, lai saprastu, kāda ir Viņa vēsts. Jēzus pārfrāzē Jes. 6:9, 10.

Lasīsi Jes. 6:1–13. Kas šeit notiek ar Jesaju, un kāda ir viņam dotā vēsts, kas jānogādā Israēlam? _____

Jesaja templī redz Dieva vīziju, un viņu pārņem Dieva godība un paša nešķīstība. Dievs viņu šķīsta un uztic viņam šokējošu vēstījumu. Tāpat kā Marka evaņģēlijā, tas izklausās neatbilstoši pārējai Jesajas grāmatai, kur Dieva ļaudis rod lielu mierinājumu.

Jes. 6. nodaļas vēstījums ir paredzēts, lai pamodinātu cilvēkus un viņi atgrieztos no saviem ļaunajiem ceļiem. Marka evaņģēlijā atslēga Jēzus vārdu izpratnei ir atrodama Mk. 3:35. Lai saprastu Jēzus vārdus un mācības, ir jāpilda Dieva griba (Mk. 3:35). Tas cilvēku ievēd Jēzus ģimenē. Tie, kas jau ir nolēmuši, ka Jēzus ir velna apsēsts, neklausīsies.

Jēzus citē no 6. nodaļas ne tāpēc, lai pateiktu, ka Dievs atstumj cilvēkus, bet gan to, ka viņu pašu aizspriedumi un sirds cietība neļauj viņiem pieņemt glābjošo patiesību.

Šī patiesība ir līdzības par sējēju vienojošā doma. Katrs izvēlas, kāda veida augšnei būt. Katrs pats izlemj, uzticēties Jēzum vai ne. Agri vai vēl mums katram būs jāizvēlas.

Lukturis un mērtrauks

Mājām Jēzus laikā bija atšķirīgs izmērs un konstrukcija, un tas bija atkarīgs no atrašanās vietas un bagātības. Mājas pēc grieķu parauga tika celtas ap pagalmu, taču ar dažādu izsmalcinātības līmeni. Vai arī Jēzus runā par mazākām zemnieku mājām. Vienalga, liela vai maza māja, galvenais jautājums ir par principu: kādu dienu tiks atklāta patiesība par Jēzu.

Mk. 4:21 Jēzus uzdod divus jautājumus. Pirmais sagaida noliedzozo atbildi: “Vai sveci iededzina, lai to liktu apakš pūra vai zem gultas?” Uz otro jautājumu tiek gaidīta pozitīva atbilde: “Vai ne tāpēc, lai to liek luksturī?” Jēzus piedāvā absurdu, gandrīz humoristisku scenāriju, lai izteiktu savu viedokli. Lukturi ir paredzēti gaismas radīšanai, pretējā gadījumā tie zaudē savu mērķi. Mk. 4:22 izskaidro līdzību, atsaucoties uz noslēpumiem, kas tiek izpausti. Ikviens, kura e-pasts vai dators ir bijis uzlauzts, zina, kā ir tad, kad noslēpumi tiek publiskoti. Bet tas, par ko runā Jēzus, ir evaņģēlijs.

Izlasi Marka 4:24, 25. Kādu mācību Jēzus māca ar līdzību par mērtrauku? _____

Daudzās vietās pasaulē svaigi produkti tiek pārdoti tirgos. Pārdevējiem parasti ir ierīce produkta svēršanai. Ierasta prakse ir pārdevējiem pievienot nelielu daudzumu vairāk produkta, lai palīdzētu pircējam justies, ka pret viņu izturas godīgi. Šo praksi, kā labi pārdevēji izturas pret pircējiem, Jēzus izmanto, lai pievērstu uzmanību atvērtībai pret patiesību. Ja cilvēks ir atvērts un seko gaismai, viņš iegūst vēl vairāk. Bet, ja viņš noraida gaismu, viņam tiek atņemts pat tas, kas viņam līdz šim bijis.

Kā mēs varam labāk izprast šo principu: ar kādu mēru jūs mērojat, ar tādu jums mēros? Padomājiet par to attiecībā uz saviem darījumiem ar citiem. _____

Līdzība par sēklas augšanu

Izlasi Mk. 4:26–29. Kāds ir šīs līdzības galvenais fokuss? _____

Marka evaņģēlija lielākajai daļai ir paralēles vai nu ar Mateja, vai Lūkas evaņģēliju, vai pat abiem. Bet ne šīs līdzības gadījumā. Šī līdzība Marka evaņģēlijā ir unikāla. Šīs īsās līdzības centrā ir augšanas process. Jēzus norāda, ka tā darbojas Dieva valstība. Cilvēkiem ir sava loma, bet patiesā izaugsme ir Dieva darbs. Tas nav nebeidzams process. Stāsts pēkšņi beidzas līdz ar graudu nobriešanu. Tieši tā Kristus otrā nākšana pēkšņi pieliks punktu mūsu pasaules vēsturei.

Izlasi Mk. 4:30–32. Kas ir svarīgais akcents līdzībā par sinepju graudiņu? _____

Šī līdzība uzsver, ka kaut kas ļoti niecīgs var izaugt par kaut ko ārkārtīgi lielu. Sinepju sēklu diametrs parasti ir no 1 līdz 2 milimetriem. Šeit aprakstītais augs, iespējams, ir melnās sinepes (“*Brassica nigra*”) ar sīkām sēklām (vairāk nekā 700 sēklu vienā gramā). Lai gan tās nav mazākās sēklas pasaulē, tās ir visai mazas, jo īpaši salīdzinājumā ar augu, kas no šādas sēkliņas var izaugt pat 3 metrus garš. Jēzus atzīmē, ka putni pat ligzdo sinepju auga zaros. Šī pēdējā atsauce ir norāde uz Ps. 104:12, kā arī atsauce uz Dan. 4:10–12. Ps. 104 runā par Dieva spēku pasaules radīšanā, un Dan. 4. nodaļā Nebukadnēcars ir attēlots kā liels koks, zem kura visa pasaule atrod ēnu un pārtiku.

Jēzus norāda, ka Dieva valstība, kas sākās ļoti maza, kļūs liela un iespaidīga. Cilvēki Jēzus laikos, iespējams, skatījās no augšas uz putekļaino ceļojošo sludinātāju no Galilejas un Viņa mācekļu pulku, taču laiks ir parādījis, ka Viņa žēlastības valstība turpina paplašināties visā pasaulē.

“Un šis Valstības evaņģēlijs tiks sludināts visā pasaulē par liecību visām tautām, un tad nāks gals” (Mt. 24:14). Padomājiet par to, kāda bija “draudze”, kad Jēzus izteica šo pravietojumu. Kāpēc mums tas ir tik svarīgs, ticību apstiprinošs pravietojums? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Kristus līdzības” nodaļu “Sējējs izgāja sēt” (33.–61. lpp.).

“Paties svētums ir pilnīga nodošanās kalpošanai Dievam. Tā ir patiesas kristīgas dzīves prasība. Kristus aicina uz pilnīgu nodošanos, uz nedalītu kalpošanu. Viņš prasa sirdi, prātu, dvēseli un spēku. Šeit nav vietas savtībai. Tas, kurš dzīvo pats sev, nav kristietis.

Rīcības vadmotīviem jābūt mīlestībai. Mīlestība ir Dieva valdīšanas pamatprincips gan Debesīs, gan uz zemes, un tai vajadzētu būt arī kristieša rakstura pamatā. Vienīgi tas spēj palīdzēt cilvēkam palikt nelokāmam, un vienīgi tas dod spēku izturēt kārdinājumus un pārbaudījumus.

Bet mīlestība atklājas upurī. Pestīšanas plāna pamatā ir ielikts upuris – plašs, dziļš, augsts un neizmērojams upuris. Kristus mūsu dēļ atdeva visu, un tie, kas Kristu pieņem, spēs Pestītāja dēļ ziedot visu. Domas par Viņa godu un slavu nostāsies visu pārējo lietu priekšā.” (Elena Vaita “Kristus līdzības” 48., 49. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. “Mīlestībai ir jābūt darbības principam. Mīlestība ir Dieva valdības pamatā Debesīs un virs zemes.” Kā krusts mums atklāj šo apbrīnojamo patiesību? Kā mēs varam savā dzīvē atspoguļot šāda veida mīlestību? Kāpēc mums tas būtu jādara?

2. Kā jūs atbildētu cilvēkam, kurš uzstāj, ka Jēzus stāstīja līdzības, lai turētu cilvēkus neziņā? Kāpēc gan lai Jēzus, kurš nomira par katru cilvēku (sk. 1. Jāņa 2:2), būtu gribējis turēt tumsā cilvēkus, kurus Viņš centās izglābt?

3. Svecei ir jāatrodas lukturī, nevis zem gultas (Mk. 4:21). Attieciniet šo principu uz savas draudzes sadarbību ar vietējo kopienu. Kā jūs varat pacelt gaismu augstāk?

4. Pārdomājiet līdzību par augošo sēklu (Mk. 4:26–29). Kāda loma ir cilvēkiem, palīdzot evaņģēlija sēklai augt, un kāda ir Dievam? Lai gan mums acīmredzami ir sava loma, kā mēs varam pārlicināties, ka esam pilnībā atkarīgi no Dieva? Vai šāda pilnīgas atkarības attieksme varētu būt daļa no tā, kas mums jādara, lai augtu?